

Torsdag, den 15. februar 2001

## 12. Retningslinier inden for forskning (2002-2006)

A5-0052/2001

**Europa-Parlamentets beslutning om meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om realisering af det europæiske forskningsrum: Retningslinjer for EU's indsats inden for forskning (2002-2006) (KOM(2000) 612 – C5-0738/2000 – 2000/2334(COS))**

Europa-Parlamentet,

- der henviser til meddelelse fra Kommissionen (KOM(2000) 612 – (C5-0738/2000),
  - der henviser til sin beslutning af 18. maj 2000 om meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget med titlen »Mod et europæisk forskningsrum« (KOM(2000) 6 – C5-0115/2000 – 2000/2075(COS))<sup>(1)</sup>,
  - der henviser til forretningsordenens artikel 47, stk. 1,
  - der henviser til betænkning fra Udvalget om Industripolitik, Eksterne Økonomiske Forbindelser, Forskning og Energi og udtalelse fra Udvalget om Kultur, Ungdom, Uddannelse, Medier og Sport og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Lige Muligheder (A5-0052/2001),
- A. der henviser til, at Den Europæiske Union på Det Europæiske Råds samling i Lissabon den 23.-24. marts 2000 satte sig det strategiske mål i det første tiår af det 21. århundrede at skabe den mest konkurrencedygtige og dynamiske vidensbaserede økonomi i verden og derved konstaterede behovet for en bedre F&U-politik som et af de centrale elementer i den overordnede strategi for virkeliggørelse af dette mål,
- B. der henviser til, at det på Lissabon-mødet opstillede mål ikke kan virkeliggøres udelukkende gennem en indsats i fællesskabsregi eller af medlemsstaterne på egen hånd, men at det kræver et egentligt samarbejde mellem Den Europæiske Unions og medlemsstaternes forskningsaktiviteter samt en tilstrækkelig koordinering mellem medlemsstaternes systemer for forskning, udvikling og innovation og deres uddannelsessystemer,
- C. der henviser til artikel 166 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, hvori det fastsættes, at samtlige Fællesskabets aktioner inden for forskning og teknologisk udvikling skal fastsættes i et flerårigt rammeprogram, som Rådet vedtager efter fremgangsmåden i samme traktats artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg,
- D. der henviser til, at det i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab er fastsat, at forskning og teknologisk udvikling skal være lagt an på at styrke det europæiske erhvervslivs konkurrenceevne og øge beskæftigelsen,
- E. der henviser til, at rammeprogrammet er et vigtigt middel til at virkeliggøre det europæiske forskningsrum,
- F. der henviser til, at de muligheder og de gråzoner, som forskningen på grænserne for viden fører med sig, må underkastes offentlig debat, demokratisk kontrol og indgående parlamentarisk gennemgang,
- G. der henviser til, at de fleste medlemsstater har et problem i form af utilstrækkelig rekruttering af studerende inden for fysik, kemi og andre naturvidenskabelige fag,
- H. der henviser til, at omfanget af F&U-budgettet ganske vist er en væsentlig faktor, men at det ikke er altafgørende for økonomisk vækst og øget beskæftigelse,
- I. der henviser til, at den europæiske økonomi takket være makroøkonomiske foranstaltninger såsom euroens indførelse, den håndfaste styring af inflationen og de lave rentesatser har udviklet sig bredt og er blevet førende inden for en lang række erhvervssektorer og derved mindre sårbar over for konsekvenserne af tilbagegang i en enkelt sektor,

<sup>(1)</sup> "Vedtagne tekster", punkt 13.

**Torsdag, den 15. februar 2001**

- J. der henviser til, at der kan opnås bedre økonomiske resultater i forhold til USA, hvis der i EU i højere grad samarbejdes ud fra fælles europæiske mål,
- K. der henviser til, at Den Europæiske Union står på tærsklen til nye medlemsstaters optagelse, og at disse landes BNP pr. indbygger ligger væsentlig lavere end EU-gennemsnittet, hvilket vil øge forskellene inden for Den Europæiske Union med hensyn til konkurrenceevne, forsknings- og innovationsfor måen,
- L. der henviser til, at den internationale rolle, som europæisk forskning spiller navnlig i udviklingslandene, bør opretholdes og styrkes,
- M. der henviser til, at der i den brede offentlighed (dvs. blandt borgerne) nødvendigvis må skabes større forståelse for forskning og innovation, og at forskning på andre ikke-teknologiske områder såsom management, økonomiske og sociale videnskaber samt humanitære videnskaber ikke må negligeres,
- N. der henviser til, at store forskningsprojekter som nævnt i meddelelsen med titlen »Realisering af det europæiske forskningsrum« ikke pr. definition bidrager mere til vækst i beskæftigelse og økonomi end mindre forskningsprojekter, og at bevarelse af en højkvalitativ grundforskning er nødvendig,
- O. der henviser til, at en restriktiv anvendelse af de disponible midler til store projekter med henblik på fuld udnyttelse af ekspertisenetværk inden for en meget begrænset række prioriterede områder kan medføre, at mindre forskergrupper for små og mellemstore virksomheder med store muligheder for at skabe europæisk merværdi, holdes udenfor,
- P. der henviser til nødvendigheden af et europæisk innovationsrum som supplement til det europæiske forskningsrum,
- Q. der henviser til, at forskernes mobilitet inden for det europæiske forskningsrum er en afgørende faktor for dets gennemførelse,
- R. der henviser til nødvendigheden af gennemskuelig ind for forskning, betydningen af dialog med det civile samfund og hensyntagen til spørgsmål vedrørende videnskab og samfund og videnskab og regeringsførelse,
- S. der henviser til, at det europæiske forskningsrum er selve kernen i det forslag, som bør danne grundstenen i det 6. program for forskning og teknologisk udvikling, for at tilføre det en reel europæisk merværdi, navnlig hvad angår grundforskning og fremtidsteknologi,
- T. der henviser til, at humaniora og samfundsvidenskab (historie, filosofi, geografi, sociologi, psykologi, sprog, jura osv.) er nødvendige led i den politiske og kulturelle integration i Europa, som ikke blot er hjemsted for industriel og teknologisk innovation, men også et sted, hvor flere hundrede millioner europæiske borgere lever, taler, kommunikerer og færdes,
- U. der henviser til, at humaniora og samfundsvidenskab i forslaget om det europæiske forskningsrum udelukkende vurderes efter, hvad de eventuelt kan tilføre andre fag, og ikke som et forskningsområde i sig selv,
- V. der henviser til, at formålet med forskning i de nye informations- og kommunikationsteknologier bør være at fremme teknologier, der giver alle adgang til disse nye værktøjer; der desuden henviser til, at det i gennemsnit stadig er under 30 % af de europæiske husstande, der har adgang til Internettet,
- W. der henviser til, at de nye teknologier og Internettet udgør et stort potentiale, hvad angår adgang til kundskaber, livskvalitet og fremskridt på det menneskelige område, og frembyder muligheder for udvikling og fremme af den kulturelle og sproglige rigdom i Europa,

Torsdag, den 15. februar 2001

**Generelle bemærkninger**

1. glæder sig over Kommissionens meddelelse med titlen »Mod et europæisk forskningsrum« som udgangspunkt for en indgående politisk og videnskabelig debat om etablering af et egentligt europæisk forsknings- og innovationsfællesskab og foreslår, at – foruden Kommissionens allerede iværksatte foranstaltninger- også resultaterne fra »Futures Project« og arbejdsdokumentet »Emerging Thematic Priorities for Research in Europe« udarbejdet af Institutet for Teknologiske Fremtidsstudier (IPTS) under Det Fælles Forskningscenter samt resultaterne anført i de såkaldte nøgletal 2000 anvendes som ledetråd i ovennævnte debat;

2. glæder sig over iværksættelsen af projektet GEANT (Gigabit European Academic NeTwork), som danner forbindelse mellem de europæiske forsknings- og undervisningsnet med en kapacitet på 2,5 gigabits pr. sekund; opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til med Den Europæiske Investeringsbanks hjælp at fortsætte bestræbelserne på at få etableret et europæisk højhastighedsforskningsnet med en kapacitet på 100 gigabits/sek., da der ellers ikke kan realiseres en dynamisk og vidensbaseret økonomi, som også er konkurrencedygtig;

**Rammeprogrammet**

3. konstaterer, at rammeprogrammet har bidraget effektivt til at forbedre det europæiske erhvervslivs konkurrenceevne, men at der i Den Europæiske Unions medlemsstater er store forskelle med hensyn til investeringer, risikovillig kapital, forskningsudgifter, uddannelsesudgifter og forskningsstruktur, og opfordrer derfor medlemsstaterne til at forøge deres forskningsudgifter i betydelig grad;

4. henviser til, at fællesskabsstøtten til forskning og udvikling ud over at styrke konkurrenceevnen hos erhvervslivet i Den Europæiske Union også skal yde et bidrag til forbedring af miljø, sundhed, beskæftigelse, livskvalitet og velfærd og i mere generel forstand bæredygtighed i Den Europæiske Union;

5. forventer, at den internationale rolle, som forskningen i EU spiller navnlig i forbindelse med udviklingslandene, bør medtages i målsætningerne for det europæiske forskningsrum;

6. mener, at de gode dele af rammeprogrammet må bevares, fordi de i høj grad kan bidrage til økonomisk vækst og beskæftigelse samt bæredygtighed, at det er ønskeligt med bedre udnyttelse af den disponible viden til nye produkter, sociale fremskridt, livskvalitet og forbedring af folkesundheden, og at der må lægges mere vægt på at afvikle de barrierer, som stadig hæmmer iværksætterånden i Den Europæiske Union;

7. mener, at Kommissionen foruden en opgørelse over de berørte parter ønsker med hensyn til forskning og viden må fastlægge politiske kriterier, ud fra hvilke der opstilles en prioriteringsliste med henblik på etablering af et europæisk forskningsrum; denne liste skal godkendes efter proceduren med fælles beslutningstagning;

8. mener, at følgende bør indtage en fremtrædende plads blandt ovennævnte kriterier: fremme af det europæiske produktionssystemets konkurrenceevne, udbredelse af videnssamfundet, forbedring af folkesundheden og EU-borgernes livskvalitet, sikring af en bæredygtig udvikling og løsning af de mest akutte samfundsproblemer (herunder befolknings stigende gennemsnitsalder, narkotikahandel og stofmisbrug osv.), som Unionen konfronteres med, og mener, at dette bør ske ud fra et bredt perspektiv med henblik på i de næste fem år at iværksætte aktioner, som forhindrer, at der opstår uløselige problemer i fremtiden;

9. konstaterer i betragtning af SMV-sektorens betydning i Europa, at mindst 10 % af Fællesskabets forskningsbevillinger bør afsættes til SMV-relateret forskning;

10. opfordrer Kommissionen til i forbindelse med det næste rammeprogram at overveje en yderligere reduktion af specifikke programmer og forskningsprioriteter for at koncentrere sig om få emner, hvortil der i så fald vil stå betydelige midler til rådighed, at gøre overvågningen lettere og især at tilskynde til integrerede projekter mellem store virksomheder og SMV og forskningsinstitutioner;

11. mener, at det hvad angår rammeprogrammet og de specifikke programmer er nødvendigt at udvikle en mere fleksibel fremgangsmåde med hensyn til EU's beslutningstagning, og opfordrer Kommissionen til

Torsdag, den 15. februar 2001

navnlig at overveje muligheder for at etablere »reserver«, som skal bruges til særlige emner, der måtte vise sig i forløbet af de europæiske forskningsprogrammer; mener, at dette kunne åbne mulighed for fortløbende afgørelser om konkrete emner i stedet for, at der træffes overordnet afgørelse om samtlige specifikke programmer og deres indhold ved rammeprogrammets begyndelse; mener, at beslutningsprocessen derved bliver mere redelig og mere i trit med de seneste udviklinger inden for de forskellige teknologier, samtidig med at proceduren med fælles beslutningstagning bevares;

12. forventer, at Kommissionen og Rådet på linje med ånden i den demokratiske kontrol af den europæiske forsknings- og udviklingspolitik vil indhente og tage fuldgyldigt hensyn til Parlamentets udtalelse i anliggender vedrørende nuklearvidenskab og – teknologi i det europæiske forskningsrum betalt over fællesskabsbudgettet; mener, at den nukleare forskningspolitik og Euratom-programmet bør tages op til fornyet overvejelse af Rådet og Parlamentet; understreger, at forskningen inden for energiområdet i almindelighed bør ses i perspektivet af en bæredygtig udvikling (Euratom, ITER, nuklear fusion osv.), og at de videnskabelige principper, som ligger til grund for strålingsbeskyttelse, må tages op til fornyet overvejelse;

13. forventer, at Rådet og Kommissionen inddrager Parlamentet i beslutningerne om opfølgingsbestemmelserne i forbindelse med EKSF-traktaten, navnlig oprettelse af en forskningsfond for kul og stål;

14. finder det nødvendigt, at det i det sjette rammeprogram fastsættes som et af målene at fjerne de hindringer, som kvinder står overfor, og som hindrer dem i en videnskabelig karriere på et niveau, der svarer til mændenes; opfordrer medlemsstaterne til at sørge for, at der skabes en bedre ligevægt mellem kønnene både i ansættelses- og forfremmelsessammenhæng og i de videnskabelige udvalg, som fastlægger forskningspolitikken;

15. opfordrer indtrængende medlemsstaterne og Kommissionen til at indføre humaniora og samfundsvidenskab som fuldgyldige fag i det sjette forskningsrammeprogram og som et forskningsområde med høj værditilvækst ved etableringen af det europæiske forskningsrum;

16. støtter ihærdigt Kommissionen og medlemsstaterne i deres bestræbelser for at forny og styrke nøgleaktionerne »Multimediernes indhold og værktøjer« og »Fremtidens by og kulturarven« i det femte forskningsrammeprogram;

17. foreslår at styrke Marie Curie-mobilitetsprogrammet i det sjette forskningsrammeprogram, især ved at indføre hjemrejsестøtte med henblik på at være videnskabsmænd, der har følt sig foranlediget til at forlade Europa, behjælpelige med at vende tilbage;

### **Nye virkemidler**

18. tilslutter sig ideen med at indføre nye forskningspolitiske virkemidler for at virkeliggøre det europæiske forskningsrum og højne rammeprogrammets effektivitet og virkningsgrad, såfremt disse virkemidler:

- fremmer virkeligt samarbejde og samordning mellem EU's forskningsaktioner og medlemsstaternes aktiviteter og mellem de enkelte medlemsstaters aktiviteter,
- er fuldt integreret i rammeprogrammet, når det gælder EF's deltagelse,
- frembyder lige muligheder for alle medlemsstater og alle, der er en del af det videnskabelige samfund, for derved at undgå risikoen for, at en afgrænset anvendelse af bestemte virkemidler såsom »store projekter«, »ekspertisenetværk« og »koncentration« hverken udelukker offentlige eller private forskergrupper med dokumenteret evne til at skabe europæisk merværdi,
- fremmer en tæt koordinering af forskningspolitikken i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 165 for at sikre mere konsekvens i Fællesskabets forskningspolitik,
- stiller materiel og virtuel infrastruktur til rådighed for forskere på unionsplan og
- udvikler og øger forskernes mobilitet;

Torsdag, den 15. februar 2001

19. kræver, at der i nøje samråd med Budgetkontroludvalget gennemføres en gennemgribende nedtrapning af de bureaukratiske hindringer, som vanskeliggør ansøgning om og tildeling af støtte til forskningsprojekter;
20. tager på det kraftigste forbehold med hensyn til ønsket om »geometrisk variable« aktioner mellem EF og visse medlemsstater som omhandlet i artikel 169 i EF-traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab; kræver, at den samlede virkning af dette middels anvendelse ikke fører til forskelsbehandling mellem større og mindre medlemsstater, og at de enkelte forslag til aktioner af denne art indføres i rammeprogrammet;
21. understreger, at de finansielle ressourcer til rammeprogrammet fremover bør afspejle de nye målsætninger og de nye virkemidler samt perspektiverne af udvidelsen, samtidig med at de sikres en øget virkning ved i højere grad at koncentrere dem om en række store nyttige og opnåelige målsætninger;
22. tilslutter sig udviklingen af de såkaldte »ekspertisenetværk«, forudsat at de fremmer synergien mellem universiteterne, forskningscentrene og industrien og SMV'er, og at disse netværk ikke udelukkende består af store enheder, men finder, at dette koncept må præciseres i forslaget til det sjette rammeprogram;
23. foreslår, at der gennem Det Fælles Forskningscenter oprettes en mobil og til dels virtuel EU-udstilling, hvor forskere fra medlemsstaterne, erhvervsuddannelsessøgende, studerende og kommende forskere kan gøre sig bekendt med Den Europæiske Unions forskningsmålsætninger og resultaterne fra de forskellige forskningsinstanser på universiteter og i virksomheder i EU og de tiltrædende lande;
24. anmoder Kommissionen om klart at definere, hvilken rolle Det Fælles Forskningscenter skal spille i struktureringen og virkeliggørelsen af det europæiske forskningsrum;
25. understreger, at det er nødvendigt at oprette partnerskaber på grundlag af fælles projekter eller projekter til supplement af de store »mellem-statslige« programmer såsom Eureka og COST;
26. understreger behovet for en fleksibel forskningspolitik, som muliggør mange forskellige former for koordinering af forskningsprogrammer og – projekter, herunder fremme af synergier med nationale institutioner og uafhængige og private organer for finansiering af forskning, herunder europæiske foranstaltninger inden for uddannelse og mobilitet, hvilket også omfatter programmer, der skal oprettes, og f.eks. European Fellowship-, European Post-Doctorate- og European junior Research-programmerne;

### **Øvrige foranstaltninger**

27. anbefaler medlemsstaterne, at forskning og videnskabelig uddannelse i højere grad tilpasses indbyrdes, og anmoder Kommissionen om i denne sammenhæng at fungere som katalysator;
28. opfordrer medlemsstaterne til ufortøvet at samarbejde om metoder til at forbedre tilgangen af studerende inden for naturvidenskab og tekniske videnskaber i EU;
29. mener, at det foruden et større samarbejde mellem medlemsstaterne, forskere og forskningsgrupper også må tilstræbes at fremme samarbejdet mellem virksomheder indbyrdes samt universiteter og offentlige forskningscentre, således som det var tilfældet med de tidligere rammeprogrammer; konstaterer tillige, at der til en koordinering på programniveau kræves nye europæiske samarbejdsformer og nærmere bestemt et »inter-agency«-samarbejde eller et samarbejde mellem formidlende instanser, dvs. samarbejde mellem såvel nationale forskningsinstitutter og forskningsfinansierende organer fra medlemsstaterne;
30. understreger, at Den Europæiske Union og medlemsstaterne må skabe forudsætninger for, at virksomheder får bedre adgang til forskningsresultater, således at de kan omsætte denne viden til innovative produkter; ser gerne, at der gennemføres evalueringsundersøgelser på dette område, og at der stilles eksempler på bedste praksis til rådighed; finder, at forslag om udbredelse af resultaterne udgør et væsentligt evalueringskriterium;
31. glæder sig over det vedvarende engagement i at styrke kvinders rolle i videnskabelig sammenhæng og opfordrer til indsamling af relevante data, således at processen kan måles på behørig vis;

**Torsdag, den 15. februar 2001**

32. anbefaler, at det i strukturfondenes målsætninger bør tilsigtes at fremme den vidensbaserede økonomi og vidensinfrastrukturen, således at alle medlemsstater kan bidrage mest muligt til vækst i de økonomiske parametre i Den Europæiske Union;
33. anbefaler Kommissionen at nedsætte en task force-enhed, som foretager en kortlægning af forsknings- og innovationsstruktur i de nye medlemsstater og dermed fremmer integrationen af denne struktur i Den Europæiske Unions forskningsnetværk;
34. opfordrer Kommissionen til snarest muligt og senest i forbindelse med dens meddelelse om det sjette rammeprogram for forskning at fremsende Parlamentet detaljerede forslag om det europæiske forskningsrum;
35. opfordrer Kommissionen til snarest at forelægge en meddelelse om FFC's forvaltning af sine opgaver – herunder metoder, ledelsesstruktur, forvaltningsprocedurer, menneskelige ressourcer, samordning med de nationale forskningsinstitutter, behov og ledelse;
36. opfordrer Kommissionen til i meddelelsen om beslutningerne om det sjette rammeprogram for forskning et belyse de nye forvaltningsprocedurer og tage hensyn til virkningerne for den organisatoriske forvaltning af det europæiske forskningsrum, herunder spørgsmålet om udlicitering af visse opgaver;
37. opfordrer Kommissionen til i meddelelsen om det sjette rammeprogram for forskning at løse komitologispørgsmålene i forbindelse med det europæiske forskningsrum og især med hensyn til Parlamentets inddragelse;
38. opfordrer Kommissionen til i meddelelsen om det sjette rammeprogram for forskning at forelægge en finansieringsoversigt over bevillingerne til de forskellige tiltag og programmer, herunder bevillinger vedrørende det europæiske forskningsrum;
39. understreger nødvendigheden af at lette proceduren for forskernes patentansøgninger; påpeger, at indførelse af et fællesskabspatent må omfatte en afbalanceret sprogdning og ikke bringe patentmyndighedernes funktion i medlemsstaterne i fare;
40. kræver udbygning af det internationale samarbejde på forskningsområdet under en ensartet ledelse;
41. anmoder Kommissionen om at udfærdige en oversigt over de juridiske hindringer, som i medlemsstaterne står i vejen for virkeliggørelse af det europæiske forskningsrum, og at forslå lovgivningsmæssige eller administrative harmoniseringsforanstaltninger til afhjælpning heraf;
42. gentager sin anmodning om mere fuldstændige ajourførte statistikker om kvinders aktiviteter inden for de forskellige områder af videnskab og forskning og om mere tilbunds gående undersøgelser af årsagerne til kløften mellem det antal kvinder, der tager eksamen i videnskabelige fag, og det antal, der opnår relevante stillinger; opfordrer til videreførelse af Kommissionens arbejde med at koordinere benchmarking-aktiviteterne til vurdering af effektiviteten af den europæiske forskningspolitik i medlemsstaterne og i forhold til resten af verden, for så vidt angår kvinders deltagelse i forskningen;
43. glæder sig over videreførelsen af Kommissionens og medlemsstaternes indsats til fremme af kvinders rolle og antal i de europæiske forskningsbestrebelse med henblik på at udvikle foranstaltninger til gennemførelse af reel integrering af kønsaspektet i det europæiske forskningsrum; understreger betydningen af at videreføre strategien for forskning af, for og vedrørende kvinder og i den forbindelse integrere kønsaspektet i alle aspekter af det europæiske forskningsrum;
44. opfordrer til at øge forbindelserne og udvikle et system til godkendelse og ligestilling af eksamensbeviser og uddannelser dels for at fremme mobiliteten for studerende og forskere og dels for at gøre det lettere for de europæiske borgere at blive integreret på arbejdsmarkedet;
- \*  
\*   \*
45. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.
-